ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟΥ (τέταρτο τμήμα)
της 8ης Ιουνίου 2005 *

Στην υπόθεση Τ-315/03,

Hans-Peter Wilfer, κάτοικος Markneukirchen (Γερμανία), εκπροσωπούμενος από τον δικηγόρο A. Kockläuner,

προσφεύγων,

κατά

Γραφείου Εναρμονίσεως στο πλαίσιο της Εσωτερικής Αγοράς (εμπορικά σήματα, σχέδια και υποδείγματα) (ΓΕΕΑ), εκπροσωπούμενου από τους D. Schennen και G. Schneider,

καθού,

* Γλώσσα διαδικασίας: η γερμανική.

που έχει ως αντικείμενο προσφυγή κατά της αποφάσεως του πρώτου τμήματος προσφυγών του ΓΕΕΑ της 11ης Ιουλίου 2003 (υπόθεση R 266/2002-1), σχετικά με την καταχώριση του λεκτικού σημείου ROCKBASS ως κοινοτικού σήματος,

ΤΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ
(τέταρτο τμήμα),

συγκείμενο από τους H. Legal, πρόεδρο, P. Lindh και V. Vadapalas, δικαστές,

γραμματέας: I. Νάτσινας, υπάλληλος διοικήσεως,

έχοντας υπόψη το κατατεθέν στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου, στις 15 Σεπτεμβρίου 2003, δικόγραφο προσφυγής,

έχοντας υπόψη το κατατεθέν στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου, στις 16 Δεκεμβρίου 2003, υπόμνημα απαντήσεως,

κατόπιν της επ' ακροατηρίου συζητήσεως της 9ης Δεκεμβρίου 2004,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

Ιστορικό της διαφοράς

1 Στις 5 Οκτωβρίου 2001 ο προσφεύγων υπέβαλε στο Γραφείο Εναρμονίσεως στο πλαίσιο της Εσωτερικής Αγοράς (σήματα, σχέδια και υποδείγματα) (ΓΕΕΑ) αίτηση καταχωρίσεως κοινοτικού σήματος δυνάμει του κανονισμού (ΕΚ) 40/94 του Συμβουλίου, της 20ής Δεκεμβρίου 1993, για το κοινοτικό σήμα (ΕΕ 1994, L 11, σ. 1), όπως έχει τροποποιηθεί.

2 Το σήμα του οποίου ζητήθηκε η καταχώριση είναι το λεκτικό σημείο ROCKBASS.

3 Τα προϊόντα για τα οποία ζητήθηκε η καταχώριση εμπίπτουν στις κλάσεις 9, 15 και 18, κατά την έννοια του Διακανονισμού της Νίκαιας για τη διεθνή ταξινόμηση προϊόντων και υπηρεσιών όσον αφορά την καταχώριση σημάτων, της 15ης Ιουνίου 1957, όπως έχει αναθεωρηθεί και τροποποιηθεί, και αντιστοιχούν στην ακόλουθη περιγραφή:

— κλάση 9: «Τεχνικές συσκευές ήχου, μίκτες ήχου, συσκευές ηχητικών εφέ, ενισχυτές, ηχεία, ενεργά ηχεία (συνδυασμοί)· θήκες, βαλίτσες και τσάντες που προσαρμόζονται στα προαναφερθέντα είδη»·

— κλάση 15: «Μουσικά όργανα, ειδικότερα κιθάρες, ηλεκτρικές κιθάρες, μπάσα, ακουστικές κιθάρες, εξαρτήματα για κιθάρες, συγκεκριμένα χορδές, σύρματα σύνδεσης, ράβδοι για το λαιμό και ζώνες· θήκες, βαλίτσες και τσάντες που προσαρμόζονται στα προαναφερθέντα είδη»·

— κλάση 18: «Θήκες, βαλίτσες και τσάντες».

4 Με απόφαση της 11ης Μαρτίου 2002, ο εξεταστής απέρριψε, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 7, παράγραφος 1, στοιχεία β' και γ', του κανονισμού 40/94, την αίτηση.

5 Στις 25 Μαρτίου 2002, ο προσφεύγων άσκησε προσφυγή ενώπιον του ΓΕΕΑ, βάσει των άρθρων 57 έως 62 του κανονισμού 40/94, κατά της αποφάσεως του εξεταστή και κατέθεσε, στις 3 Ιουλίου 2002, υπόμνημα όπου εξέθεσε τους λόγους της προσφυγής αυτής.

6 Στις 2 Ιουλίου 2003, ο προσφεύγων κατέθεσε πρόσθετο υπόμνημα περιέχον βεβαίωση του Roesberg, εκδότη μουσικής επιθεωρήσεως, καθώς και στοιχεία σχετικά με τις καταχωρίσεις του σήματος ROCKBASS στον Καναδά, στην Αυστραλία και στη Νέα Ζηλανδία.

7 Με απόφαση της 11ης Ιουλίου 2003 (στο εξής: η προσβαλλομένη απόφαση), που κοινοποιήθηκε στον προσφεύγοντα στις 16 Ιουλίου 2003, το πρώτο τμήμα προσφυγών του ΓΕΕΑ απέρριψε τη δυνάμει του άρθρου 7, παράγραφος 1, στοιχείο γ', του κανονισμού 40/94 προσφυγή. Κατ' ουσίαν, το τμήμα προσφυγών έκρινε ότι η λέξη rockbass παρέπεμπε, όσον αφορά το οικείο κοινό που αποτελούνταν από ειδικούς στη μουσική, στο μπάσο, που προσφέρεται ειδικώς για το παίξιμο μουσικής ροκ, και υπεδείκνυε μία τεχνική εφαρμογής του μπάσου —το «μπάσο για ροκ». Όπως ήταν επόμενο, το τμήμα προσφυγών εκτίμησε ότι το λεκτικό σημείο

ROCKBASS ήταν καθαρώς περιγραφικό των μουσικών οργάνων και των εξαρτημάτων τους καθώς και άλλων διευκρινιζομένων στη σχετική αίτηση προϊόντων, στο μέτρο που στις περιγραφές τους περιλαμβάνονταν προϊόντα χρησιμοποιούμενα στο πλαίσιο των μπάσων.

Αιτήματα των διαδίκων

8 Ο προσφεύγων ζητεί από το Πρωτοδικείο:

— να ακυρώσει την προσβαλλόμενη απόφαση,

— να καταδικάσει το ΓΕΕΑ στα δικαστικά έξοδα.

9 Το ΓΕΕΑ ζητεί από το Πρωτοδικείο:

— να απορρίψει την προσφυγή·

— να καταδικάσει τον προσφεύγοντα στα δικαστικά έξοδα.

Επί του αιτήματος σχετικά με την εκπροσώπηση του προσφεύγοντος

10 Κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, ο προσφεύγων ζήτησε να ληφθεί υπόψη το γεγονός ότι εκπροσωπούνταν από κοινού από τον δικηγόρο A. Kockläuner και τον S. Zech, Patentanwalt ή, επικουρικώς, ότι εκπροσωπούνταν από τον δικηγόρο A. Kockläuner, επικουρούμενο από τον S. Zech, Patentanwalt.

11 Στον Zech επιτράπηκε να λάβει τον λόγο κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, παρουσία και υπό τον έλεγχο του δικηγόρου. Αντιθέτως, το αίτημα του προσφεύγοντος να επιτραπεί στον Zech να τον εκπροσωπήσει δεν μπορεί να γίνει δεκτό. Πράγματι, δυνάμει του άρθρου 19 του Οργανισμού του Δικαστηρίου, μόνον ο δικηγόρος που έχει δικαίωμα παραστάσεως ενώπιον δικαστηρίου κράτους μέλους ή άλλου κράτους συμβαλλομένου στη Συμφωνία για τον Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο (ΕΟΧ) δικαιούται να εκπροσωπεί ή να επικουρεί άλλους διαδίκους εκτός από τα κράτη και τα θεσμικά όργανα που αναφέρονται στο πρώτο και το δεύτερο εδάφιο του ίδιου αυτού άρθρου [βλ. τη διάταξη του Πρωτοδικείου της 9ης Σεπτεμβρίου 2004, T-14/04, Alto de Casablanca κατά ΓΕΕΑ — Bodegas Chivite (VERAMONTE), Συλλογή 2004, σ. II-3077, σκέψη 9, και την παρατιθέμενη στη σκέψη αυτή νομολογία].

Επί της κατατεθείσας κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση βεβαιώσεως σχετικά με τη διαδικασία καταχωρίσεως του σήματος ROCKBASS στις Ηνωμένες Πολιτείες

12 Κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, ο προσφεύγων κατέθεσε βεβαίωση σχετική με τη διαδικασία καταχωρίσεως του σήματος ROCKBASS στις Ηνωμένες Πολιτείες.

13 Συναφώς, πρέπει να υπομνησθεί, καταρχάς, ότι από τη συνδυασμένη εφαρμογή των παραγράφων 2 και 3 του άρθρου 63 του κανονισμού 40/94 προκύπτει ότι η ακύρωση αλλά και η μεταρρύθμιση αποφάσεως των τμημάτων προσφυγών είναι

δυνατή μόνον εάν η προσβαλλόμενη απόφαση πάσχει από τυπική ή ουσιαστική έλλειψη νομιμότητας. Περαιτέρω, κατά πάγια νομολογία, ο νόμιμος χαρακτήρας μιας κοινοτικής πράξεως πρέπει να εκτιμάται βάσει των πραγματικών και νομικών στοιχείων που υφίσταντο κατά την ημερομηνία εκδόσεως της πράξεως. Ως εκ τούτου, ο νόμιμος χαρακτήρας μιας αποφάσεως του τμήματος προσφυγών μπορεί να αμφισβητηθεί διά της προβολής νέων ενώπιον του Πρωτοδικείου πραγματικών περιστατικών μόνον εφόσον αποδεικνύεται ότι το τμήμα προσφυγών όφειλε να έχει λάβει τα γεγονότα αυτά υπόψη αυτεπαγγέλτως, κατά τη διάρκεια της διοικητικής διαδικασίας, πριν από την έκδοση οποιασδήποτε εν προκειμένω αποφάσεως [βλ. την απόφαση του Πρωτοδικείου της 26ης Νοεμβρίου 2003, T-222/02, HERON Robotunits κατά ΓΕΕΑ (ROBOTUNITS), Συλλογή 2003, σ. II-4995, σκέψεις 50 και 51 καθώς και την παρατιθέμενη στη σκέψη αυτή νομολογία].

14 Πάντως, εν προκειμένω, η κατατεθείσα από τον προσφεύγοντα βεβαίωση είναι μεταγενέστερη της εκδόσεως της προσβαλλομένης αποφάσεως. Εξάλλου, τα σχετικά με τη διαδικασία καταχωρίσεως του σήματος ROCKBASS στις Ηνωμένες Πολιτείες στοιχεία δεν αποτελούν πραγματικά περιστατικά που το τμήμα προσφυγών όφειλε να έχει λάβει υπόψη αυτεπαγγέλτως πριν από την έκδοση της προσβαλλομένης αποφάσεως. Ως εκ τούτου, η εν λόγω βεβαίωση δεν μπορεί να κλονίσει τον νόμιμο χαρακτήρα της αποφάσεως αυτής και, επομένως, δεν πρέπει να ληφθεί υπόψη.

Επί του ακυρωτικού αιτήματος

15 Προς στήριξη της προσφυγής του, ο προσφεύγων προβάλλει τέσσερις λόγους. Ο πρώτος λόγος αντλείται από την παράλειψη αυτεπάγγελτης εξετάσεως των πραγματικών περιστατικών. Με τον δεύτερο λόγο του, ο προσφεύγων, ενώ προβάλλει παράβαση της υποχρεώσεως αιτιολογήσεως, προσάπτει συγχρόνως, κατ' ουσίαν, στο τμήμα προσφυγών το γεγονός ότι δεν έλαβε υπόψη τα προσκομισθέντα απ' αυτόν, με το πρόσθετο υπόμνημά του, της 2ας Ιουλίου 2003, έγγραφα. Ο τρίτος και ο τέταρτος λόγος στηρίζονται στην παράβαση του άρθρου 7, παράγραφος 1, στοιχεία, αντιστοίχως, γ' και β', του κανονισμού 40/94.

Επί του πρώτου λόγου που αντλείται από την παράλειψη αυτεπάγγελτης εξετάσεως των πραγματικών περιστατικών, κατά παράβαση του άρθρου 74, παράγραφος 1, πρώτη φράση, του κανονισμού 40/94

Επιχειρήματα των διαδίκων

16 Ο προσφεύγων υποστηρίζει ότι το ΓΕΕΑ δεν προέβη σε αυτεπάγγελτη εξέταση των πραγματικών περιστατικών, κατά παράβαση του άρθρου 74, παράγραφος 1, πρώτη περίοδος, του κανονισμού 40/94, στο μέτρο που δεν έλαβε υπόψη τα ληφθέντα μέσω Διαδικτύου στοιχεία που συνηγορούσαν υπέρ της καταχωρίσεως του σημείου.

17 Σύμφωνα με τον προσφεύγοντα, το ΓΕΕΑ δεν έλαβε, κυρίως, υπόψη το γεγονός ότι η λέξη rockbass χρησιμοποιείται κυρίως, στο Διαδίκτυο, είτε σε σχέση με τα προϊόντα της είτε για να χαρακτηρίζει ιχθείς, συγκεκριμένα πέρκες των βράχων. Όσον αφορά τα λοιπά παραδείγματα χρήσεως της λέξης αυτής, το ΓΕΕΑ παραγνώρισε το γεγονός ότι αυτά δεν αφορούσαν ουσιώδη χαρακτηριστικά των επιμάχων προϊόντων.

18 Το ΓΕΕΑ απαντά ότι το τμήμα προσφυγών παραπέμπει, με την προσβαλλομένη απόφαση, σε έντεκα ιστοσελίδες του Διαδικτύου και εξετάζει, σχετικώς, το περιεχόμενο. Εξάλλου, η αιτίαση του προσφεύγοντος αφορά, στην πραγματικότητα, την ουσία της αποφάσεως. Εξάλλου, το ΓΕΕΑ επισημαίνει ότι η διάταξη του άρθρου 74, παράγραφος 1, του κανονισμού 40/94 αποτελεί την έκφραση διαδικαστικής αρχής και όχι υποχρέωση αυτεπάγγελτης εξετάσεως, σε συγκεκριμένο βαθμό, των πραγματικών περιστατικών.

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

19 Κατά το άρθρο 74, παράγραφος 1, πρώτη περίοδος, του κανονισμού 40/94, «κατά την ενώπιόν του διαδικασία, το Γραφείο εξετάζει τα πραγματικά περιστατικά».

20 Κατά τη νομολογία, η εξέταση στην οποία προβαίνει η αρμόδια αρχή όσον αφορά τα σήματα πρέπει να είναι αυστηρή και πλήρης ώστε να αποφεύγεται η αδικαιολόγητη καταχώριση σημάτων [βλ., προκειμένου περί της πρώτης οδηγίας 89/104/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 21ης Δεκεμβρίου 1988, για την προσέγγιση των νομοθεσιών των κρατών μελών περί σημάτων (ΕΕ 1989, L 40, σ. 1), την απόφαση του Δικαστηρίου της 6ης Μαΐου 2003, C-104/01, Libertel, Συλλογή 2003, σ. I-3793, σκέψη 59]. Έτσι, πρέπει, για λόγους νομικής ασφάλειας και χρηστής διοικήσεως, να διασφαλίζεται ότι δεν θα καταχωρούνται τα σήματα των οποίων η χρήση θα ήταν δυνατό να αμφισβητηθεί επιτυχώς ενώπιον των δικαστηρίων (βλ., προκειμένου περί της οδηγίας 89/104, την απόφαση του Δικαστηρίου της 29ης Σεπτεμβρίου 1998, C-39/97, Canon, Συλλογή 1998 σ. I-5507, σκέψη 21).

21 Δεν αμφισβητείται, εν προκειμένω, ότι το τμήμα προσφυγών εξέτασε διάφορες ιστοσελίδες του Διαδικτύου και έλαβε υπόψη τα στοιχεία αυτά στο πλαίσιο της εξετάσεως της αιτήσεως καταχωρίσεως του σήματος κατ' εφαρμογήν του άρθρου 7, παράγραφος 1, στοιχείο γ', του κανονισμού 40/94. Πρέπει, συναφώς, να επισημανθεί ότι το τμήμα προσφυγών δεν υποχρεούνταν να μνημονεύσει, στην προσβαλλόμενη απόφαση, όλα τα στοιχεία που θα μπορούσε να ανεύρει στο Διαδίκτυο. Εξάλλου, το γεγονός ότι στα στοιχεία αυτά περιλαμβάνονται διάφορες αναφορές στη χρήση του υποβληθέντος προς την καταχώριση σήματος σε σχέση με τα προϊόντα του αιτούντος δεν μπορεί, αυτό καθεαυτό, να κλονίσει το συμπέρασμα του τμήματος προσφυγών σχετικά με τον περιγραφικό χαρακτήρα του σημείου, κατά την έννοια του άρθρου 7, παράγραφος 1, στοιχείο γ', του κανονισμού 40/94.

22 Εξάλλου, το επιχείρημα του προσφεύγοντος κατά το οποίο το ΓΕΕΑ κακώς ερμήνευσε τα στοιχεία που είχαν ανευρεθεί στο Διαδίκτυο βάλλει στην πραγματικότητα κατά της εκτιμήσεως των πραγματικών περιστατικών στην οποία προέβη το τμήμα προσφυγών με την προσβαλλομένη απόφαση. Έτσι, το επιχείρημα αυτό πρέπει να αναλυθεί στο πλαίσιο της εξετάσεως του λόγου που αντλείται από την παράβαση του άρθρου 7, παράγραφος 1, στοιχείο γ', του κανονισμού 40/94.

23 Κατά συνέπεια, ο πρώτος λόγος πρέπει να απορριφθεί.

Επί του δευτέρου λόγου που αντλείται από τη μη λήψη υπόψη προσκομισθέντων από τον προσφεύγοντα στοιχείων

Επιχειρήματα των διαδίκων

24 Ο προσφεύγων προσάπτει στο τμήμα προσφυγών ότι δεν εξέτασε το πρόσθετο υπόμνημά του, της 2ας Ιουλίου 2003, και τα παραρτήματά του, που περιείχαν τη βεβαίωση του Roesberg, εκδότη μουσικής επιθεωρήσεως, καθώς και στοιχεία σχετικά με τις προγενέστερες καταχωρίσεις του σήματος ROCKBASS. Σύμφωνα με τον προσφεύγοντα, το ΓΕΕΑ υποχρεούνταν να εξηγήσει για ποιο λόγο δεν έπρεπε να λάβει υπόψη αυτά τα συμπληρωματικά στοιχεία.

25 Το ΓΕΕΑ απαντά ότι το υπόμνημα της 2ας Ιουλίου 2003 προσκομίστηκε ένα έτος ύστερα από το υπόμνημα όπου εκτέθηκαν οι λόγοι της προσφυγής και μόνον εννιά ημέρες πριν από την έκδοση της προσβαλλομένης αποφάσεως. Στο μέτρο που διέρρευσε κάποιο διάστημα χρόνου πριν από την υποβολή των κατατεθέντων στον εισηγητή της υποθέσεως στοιχείων, το εν λόγω υπόμνημα δεν περιήλθε, στην πραγματικότητα, σε γνώση του τμήματος προσφυγών.

26 Το ΓΕΕΑ προβάλλει επίσης ότι το τμήμα προσφυγών μπορούσε να μη λάβει υπόψη το υπόμνημα αυτό, δυνάμει του άρθρου 74, παράγραφος 2, του κανονισμού 40/94, και μάλιστα ότι του απαγορευόταν, άλλως θα παραβίαζε την αρχή της ορθής απονομής της δικαιοσύνης, να λάβει γνώση του περιεχομένου υπομνήματος που είχε κατατεθεί κατά την κατάρτιση του σχεδίου αποφάσεως.

27 Εξάλλου, η προσκομισθείσα από τον προσφεύγοντα βεβαίωση του Roesberg απλώς επαναλάμβανε ένα επιχείρημα που ο τελευταίος είχε ήδη προβάλει ενώπιον του

ΓΕΕΑ και που είχε εξετασθεί από το τμήμα προσφυγών στην προσβαλλομένη απόφαση. Προκειμένου περί των προγενεστέρων καταχωρίσεων εντός κρατών μελών της Κοινότητας, στο επιχείρημα αυτό δεν θα μπορούσε να δοθεί, στο πλαίσιο της υπό κρίση υποθέσεως, παρά ελάχιστη σημασία.

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

28 Σύμφωνα με το άρθρο 59, τρίτη περίοδος, του κανονισμού 40/94, στο πλαίσιο των ασκουμένων κατά των αποφάσεων των εξεταστών προσφυγών, το υπόμνημα στο οποίο εκτίθενται οι λόγοι της προσφυγής πρέπει να έχει κατατεθεί γραπτώς εντός προθεσμίας τεσσάρων μηνών υπολογιζομένων από την ημερομηνία της κοινοποιήσεως των αποφάσεων αυτών.

29 Η διάταξη αυτή δεν πρέπει να ερμηνεύεται κατά τρόπο ώστε να αντίκειται προς αυτήν η λήψη υπόψη νέων πραγματικών περιστατικών ή αποδεικτικών στοιχείων που προσκομίζονται κατά τη διάρκεια της εξετάσεως μιας προσφυγής σχετικά με απόλυτο λόγο απαραδέκτου ύστερα από την εκπνοή της προθεσμίας προβολής των σχετικών με την προσφυγή ισχυρισμών. Πράγματι, το άρθρο 74, παράγραφος 2, του κανονισμού 40/94, το οποίο προβλέπει ότι το ΓΕΕΑ μπορεί να μη λάβει υπόψη πραγματικά περιστατικά που οι διάδικοι δεν επικαλέστηκαν ή αποδείξεις που δεν προσκομίστηκαν εγκαίρως, παρέχει στο τμήμα προσφυγών εξουσία εκτιμήσεως σχετικά με τη λήψη υπόψη συμπληρωματικών στοιχείων που προσκομίζονται ύστερα από την εκπνοή της προθεσμίας αυτής. Εξάλλου, το ΓΕΕΑ δήλωσε, απαντώντας σε ερώτηση του Πρωτοδικείου κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, ότι η διαδικασία σχετικά με την εξέταση απολύτων λόγων απαραδέκτου ενώπιον του τμήματος προσφυγών δεν προβλέπει ειδική προθεσμία μετά την εκπνοή της οποίας οι διάδικοι δεν μπορούν πλέον να επικαλεσθούν λυσιτελώς νέα πραγματικά περιστατικά ή να προβάλουν συμπληρωματική επιχειρηματολογία.

30 Επομένως, το τμήμα προσφυγών όφειλε εν προκειμένω, να εξετάσει το πρόσθετο υπόμνημα της 2ας Ιουλίου 2003, προκειμένου να βεβαιωθεί, τουλάχιστον, ότι το τελευταίο δεν περιελάμβανε νέα πραγματικά περιστατικά ή αποδεικτικά στοιχεία προς εξέταση από πλευράς άρθρου 74, παράγραφος 2, του κανονισμού 40/94.

31 Πάντως, το ΓΕΕΑ αναγνώρισε, με το σχετικό υπόμνημά του και κατά τη διάρκεια της επ' ακροατηρίου συζητήσεως, ότι το πρόσθετο υπόμνημα του προσφεύγοντος δεν είχε εξετασθεί από το τμήμα προσφυγών. Συναφώς, το ΓΕΕΑ ουδόλως απέδειξε ότι, κατά το χρονικό σημείο της λήψεως του πρόσθετου υπομνήματος του προσφεύγοντος, είχε εκδοθεί η απόφαση του τμήματος προσφυγών και ότι, έτσι, το εν λόγω τμήμα δεν μπορούσε πλέον, κατ' ουσία, να το λάβει υπόψη του. Πρέπει επίσης να επισημανθεί ότι το ΓΕΕΑ δεν μπορεί να αρκεστεί στο να αντιτείνει ότι λόγοι σχετικοί με τη διοικητική οργάνωσή του δεν του επέτρεψαν να φέρει το εν λόγω υπόμνημα σε γνώση του τμήματος προσφυγών.

32 Ως εκ τούτου, παραλείποντας να εξετάσει το υπόμνημα αυτό, το τμήμα προσφυγών διέπραξε διαδικαστικό πταίσμα.

33 Πάντως, μια διαδικαστική παρατυπία συνεπάγεται την ακύρωση ολόκληρης ή μέρους μιας αποφάσεως μόνον εφόσον αποδεικνύεται ότι ελλείψει αυτής της παρατυπίας θα ήταν δυνατό η προσβαλλομένη απόφαση να είχε διαφορετικό περιεχόμενο (βλ., κατ' αναλογία, τις αποφάσεις του Δικαστηρίου της 29ης Οκτωβρίου 1980, 209/78 έως 215/78 και 218/78, Van Landewyck κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή τόμος 1980/III, σ. 207, σκέψη 47 και της 21ης Μαρτίου 1990, C-142/87, Βέλγιο κατά Επιτροπής, Συλλογή 1990, σ. I-959, σκέψη 48· βλ., επίσης, υπό την έννοια αυτή, και την απόφαση του Δικαστηρίου της 21ης Οκτωβρίου 2004, C-447/02 P, KWS Saat κατά ΓΕΕΑ, Συλλογή 2004, σ. I-10107, σκέψεις 47 έως 50). Όμως, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι το κατατεθέν από τον προσφεύγοντα ενώπιον του τμήματος προσφυγών πρόσθετο υπόμνημα δεν περιελάμβανε νέα επιχειρήματα ή νέες αποδείξεις ικανές να επηρεάσουν την ουσία της προσβαλλομένης αποφάσεως.

34 Πράγματι, δεν αμφισβητείται ότι η βεβαίωση του Roesberg κατατέθηκε αποκλειστικώς προς στήριξη δύο ήδη προβληθέντων από τον προσφεύγοντα ενώπιον του εξεταστή και ενώπιον του τμήματος προσφυγών επιχειρημάτων. Αυτά τα δύο επιχειρήματα, που εξετάστηκαν στα σημεία 19 έως 22 της προσβαλλομένης

αποφάσεως, αφορούσαν, αντιστοίχως, το ζήτημα εάν η λέξη rockbass υποδηλώνει μόνον ένα είδος μουσικής και αν υφίστανται μπάσα ειδικώς προοριζόμενα να παίζουν αυτό το είδος μουσικής. Επομένως, έπεται ότι η βεβαίωση του Roesberg δεν μπορούσε να επηρεάσει την ουσία της προσβαλλομένης αποφάσεως.

35 Όσο για την αναφορά στις καταχωρίσεις του σήματος ROCKBASS στον Καναδά, την Αυστραλία και τη Νέα Ζηλανδία, πρέπει να υπομνησθεί ότι το κοινοτικό καθεστώς σημάτων αποτελεί ένα αυτοτελές σύστημα συγκείμενο από ένα σύνολο κανόνων και επιδιώκον ιδίους στόχους, εφόσον η εφαρμογή του είναι ανεξάρτητη οποιουδήποτε εθνικού συστήματος [απόφαση του Πρωτοδικείου της 5ης Δεκεμβρίου 2000, Τ-32/00, Messe München κατά ΓΕΕΑ (electronica), Συλλογή 2000, σ. II-3829, σκέψη 47]. Σύμφωνα με τη νομολογία, οι ήδη πραγματοποιηθείσες σε κράτη μέλη καταχωρίσεις δεν αποτελούν καθοριστικά στοιχεία, αλλά απλώς είναι δυνατό να λαμβάνονται υπόψη στο πλαίσιο της καταχωρίσεως ενός κοινοτικού σήματος, ιδίως παρέχοντας μια χρήσιμη για την εκτίμηση της αιτήσεως καταχωρίσεως κοινοτικού σήματος ανάλυση [βλ. την απόφαση του Πρωτοδικείου της 24ης Νοεμβρίου 2004, Τ-393/02, Henkel κατά ΓΕΕΑ (Σχήμα λευκής και διαφανούς φιάλης), Συλλογή 2004, σ. II-4115, σκέψη 46, και την παρατιθέμενη στη σκέψη αυτή νομολογία]. Επομένως, κατά μείζονα λόγο, οι καταχωρίσεις που έχουν πραγματοποιηθεί σε τρίτες χώρες, των οποίων η νομοθεσία δεν υπόκειται στην κοινοτική εναρμόνιση, ουδόλως χρησιμεύουν προς απόδειξη του ότι έχει κριθεί ότι πληρούνται κριτήρια όμοια προς αυτά του άρθρου 7, παράγραφος 1, στοιχείο γ', του κανονισμού 40/94.

36 Υπό τις περιστάσεις αυτές, δεδομένου ότι το πρόσθετο υπόμνημα της 2ας Ιουλίου 2003 δεν περιλαμβάνει νέα στοιχεία δυνάμενα να επηρεάσουν την ουσία της προσβαλλομένης αποφάσεως, η μη εξέταση αυτού από το τμήμα προσφυγών δεν συνεπάγεται την ακύρωση της αποφάσεως αυτής.

37 Εξ όλων των ανωτέρω, προκύπτει ότι ο δεύτερος λόγος πρέπει να απορριφθεί.

Επί του τρίτου λόγου που αντλείται από την παράβαση του άρθρου 7, παράγραφος 1, στοιχείο γ΄, του κανονισμού 40/94

Επιχειρήματα των διαδίκων

38 Πρώτον, ο προσφεύγων αμφισβητεί τον εκ μέρους του τμήματος προσφυγών ορισμό του οικείου κοινού, κατά τον οποίο τα επίμαχα προϊόντα απευθύνονται στους ειδικούς στη μουσική. Σύμφωνα με τον προσφεύγοντα, ως οικείο κοινό πρέπει να νοηθεί ο μέσος, καλώς ενημερωμένος, καταναλωτής.

39 Όσο για το σημείο ROCKBASS, ο προσφεύγων παραθέτει διάφορες σημασίες των συνιστώντων αυτών στοιχείων. Διατείνεται επίσης ότι, στην αγγλική γλώσσα, το λεκτικό σύμπλεγμα rock bass έχει ακριβές νόημα, συγκεκριμένα αυτό της «πέρκας των βράχων» που είναι λίαν ασύνηθες από πλευράς των επιμάχων προϊόντων. Έτσι, το επίμαχο σημείο, που χαρακτηρίζεται από ασυνήθη γραμματική δομή και διφορούμενη έννοια, γίνεται αντιληπτό από το οικείο κοινό ως ένας φανταιζί όρος.

40 Περαιτέρω, ο προσφεύγων ισχυρίζεται ότι το σημείο ROCKBASS, παρά τις τυχόν περιγραφικές συνεκδοχές του, δεν μπορεί να αποτελεί, από πλευράς των επιμάχων προϊόντων, μια σαφή, καθαρή και ανεπίδεκτη παρανοήσεως ένδειξη. Ιδίως, δεδομένου ότι το μπάσο δεν διαθέτει ιδιαίτερα χαρακτηριστικά όσον αφορά τη μουσική ροκ, δεν θα φαινόταν φυσικό ο όρος rockbass να νοηθεί ως η ένδειξη ενός ιδιαίτερου τύπου μπάσου ή ως η ονομασία μιας λειτουργίας του μπάσου.

41 Έστω και αν υποτεθεί ότι ο όρος rockbass υποδηλώνει μια τεχνική παιξίματος του μπάσου, αυτή η σημασία δεν είναι περιγραφική της χρήσεως των προϊόντων,

εφόσον είναι πρακτικώς δυνατό το παίξιμο κάθε είδους μουσικής με κάθε όργανο. Κατά συνέπεια, η σχέση μεταξύ του σημείου και του μπάσου δεν είναι άμεση, ιδίως επειδή δεν αφορά τα ουσιώδη χαρακτηριστικά τους.

42 Όσο για τα εξαρτήματα κιθάρας, ο προσφεύγων αναφέρει, παραπέμποντας στην απόφαση του Πρωτοδικείου της 27ης Φεβρουαρίου 2002, Τ-219/00, Ellos κατά ΓΕΕΑ (ELLOS) (Συλλογή 2002, σ. II-753, σκέψη 41), ότι, σύμφωνα με τη νομολογία, απαιτείται αυτοτελής εξέταση κάθε κατηγορίας επιμάχων προϊόντων ή υπηρεσιών. Εν προκειμένω, η λέξη rockbass δεν παρουσιάζει προφανή σύνδεσμο ούτε με τα ουσιώδη χαρακτηριστικά των εξαρτημάτων για κιθάρες της κλάσεως 15 ούτε με τα προϊόντα που περιλαμβάνονται στις κλάσεις 9 και 18.

43 Το ΓΕΕΑ απαντά ότι η έννοια του σημείου πρέπει να αναλυθεί σε σχέση με το κοινό το οποίο αφορούν τα προϊόντα που μνημονεύονται στην αίτηση, δεδομένου ότι το ζήτημα της τεχνικής παρουσιάζει ελάχιστη σημασία. Εν προκειμένω, το οικείο κοινό αποτελείται από ενεργούς, επαγγελματίες ή ερασιτέχνες, μουσικούς, οι οποίοι αποτελούν ομάδα καταναλωτών έχουσα ειδικές γνώσεις ή δυνάμενη να ζητήσει συμβουλή από ειδικό κατάστημα.

44 Όσον αφορά τα συνιστώντα το επίμαχο σημείο στοιχεία, το ΓΕΕΑ αναφέρει ότι η λέξη bass σημαίνει τόσο όργανο μουσικής όσο και τις χαμηλές νότες ενός μουσικού έργου. Η λέξη rock αντιστοιχεί, στην αλληλουχία αυτή, στη μουσική ροκ. Πάντως, στερείται σημασίας το γεγονός ότι το σημείο και τα συνιστώντα αυτό στοιχεία μπορούν να έχουν, σε διαφορετικό πλαίσιο, άλλες σημασίες. Έτσι, το επίμαχο σημείο, που έχει δημιουργηθεί μέσω μιας συνήθους συντακτικώς αντιπαραθέσεως των δύο λέξεων, υποδηλώνει, μέσω μιας ξεκάθαρης και γραμματικώς ορθής μορφής, το μπάσο για να παίζεται μουσική ροκ.

45 Το συμπέρασμα αυτό απορρέει επίσης από έρευνες πραγματοποιηθείσες σε διάφορες ιστοσελίδες του Διαδικτύου, συμπεριλαμβανομένων αυτών που αναφέρονται από τον προσφεύγοντα, όπου γίνεται μνεία της λέξεως rockbass ως οργάνου μουσικής.

46 Το ΓΕΕΑ διατείνεται ότι το επιχείρημα του προσφεύγοντος κατά το οποίο δεν υπάρχουν μπάσα ειδικώς κατασκευασμένα για το παίξιμο μουσικής ροκ, δεν είναι αποφασιστικής σημασίας όσον αφορά το οικείο κοινό, το οποίο αντιλαμβάνεται τη λέξη rockbass χωρίς περαιτέρω εμβάθυνση στις τεχνικές δυνατότητες. Αρκεί, για τη διαπίστωση του περιγραφικού χαρακτήρα του επιμάχου σημείου, να επισημανθεί σαφώς στον καταναλωτή ότι η κιθάρα προσφέρεται και για το παίξιμο μουσικής ροκ.

47 Κατά το ΓΕΕΑ, ο λόγος απαραδέκτου δεν ισχύει μόνο για την κατηγορία των προϊόντων της κλάσεως 15, στην περιγραφή των οποίων περιλαμβάνονται τα μπάσα, αλλά και για όλα τα προϊόντα που μνημονεύονται στην αίτηση. Προκειμένου, ιδίως, περί των συσκευών ήχου της κλάσεως 9, οι τελευταίες είναι αναγκαίες για το παίξιμο της μουσικής ροκ με ηλεκτρικό μπάσο που δεν μπορεί να παράγει ήχους χωρίς τη χρήση ενισχυτών και μεγαφώνων. Όσο για τις θήκες, βαλίτσες και τσάντες της κλάσεως 18, το σημείο είναι περιγραφικό στο μέτρο που τα προϊόντα αυτά χρησιμοποιούνται για τη μεταφορά κιθαρών και συσκευών ήχου, δοθέντος ότι το επίμαχο σημείο νοείται ως παραπέμπον στο περιεχόμενο των βαλιτσών.

48 Όσο για τα εξαρτήματα, όπως τις χορδές, τα σύρματα σύνδεσης και τις ράβδους για τον λαιμό και ζώνες, το ΓΕΕΑ υποστηρίζει ότι, στο πλαίσιο της εφαρμογής του άρθρου 7, παράγραφος 1, του κανονισμού 40/94, δεν υφίστανται εξαρτήματα, αυτά καθεαυτά, εφόσον τα τελευταία συνοδεύουν πάντοτε ένα κύριο συγκεκριμένο προϊόν, ακολουθούντα την τύχη του. Τέτοιο συμπέρασμα απορρέει σαφώς από το άρθρο 12, στοιχείο γ', του κανονισμού 40/94. Μολονότι αντιλαμβάνεται ότι το Πρωτοδικείο είχε υιοθετήσει διαφορετική άποψη στην προπαρατεθείσα απόφασή του ELLOS (σκέψη 41) καθώς και στην απόφαση της 3ης Οκτωβρίου 2001, Τ-140/00, Zapf Creation κατά ΓΕΕΑ (New Born Baby) (Συλλογή 2001, σ. II-2927, σκέψη 31), το ΓΕΕΑ θεωρεί απρόσφορη την προσέγγιση κατά την οποία απαιτείται χωριστή εξέταση όσον αφορά κάθε καλυπτόμενο από την αίτηση καταχωρίσεως προϊόν, χωρίς να λαμβάνεται υπόψη η σχέση με τα λοιπά προϊόντα.

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

49 Σύμφωνα με το άρθρο 7, παράγραφος 1, στοιχείο γ', του κανονισμού 40/94, δεν γίνονται δεκτά για καταχώριση «τα σήματα που αποτελούνται αποκλειστικά από

σημεία ή ενδείξεις που μπορούν να χρησιμεύσουν, στις συναλλαγές, για τη δήλωση του είδους, της ποιότητας, της ποσότητας, του προορισμού, της αξίας, της γεωγραφικής προέλευσης ή του χρόνου παραγωγής του προϊόντος ή της παροχής της υπηρεσίας ή άλλων χαρακτηριστικών αυτών».

50 Η διάταξη του άρθρου 7, παράγραφος 1, στοιχείο γ', του κανονισμού 40/94 επιδιώκει σκοπό γενικού συμφέροντος, σύμφωνα με τον οποίο πρέπει να χρησιμοποιούνται ελευθέρως από όλους τα σημεία ή ενδείξεις που είναι περιγραφικές των χαρακτηριστικών των προϊόντων ή υπηρεσιών για τα οποία ζητείται η καταχώριση. Ως εκ τούτου, η διάταξη αυτή εμποδίζει τέτοια σημεία ή ενδείξεις να επιφυλάσσονται σε μία μόνον επιχείρηση λόγω της καταχωρίσεώς τους ως σήματος (απόφαση του Δικαστηρίου της 23ης Οκτωβρίου 2003, C-191/01 P, ΓΕΕΑ κατά Wrigley, Συλλογή 2003, σ. I-12447, σκέψη 31, καθώς και η προπαρατεθείσα απόφαση ELLOS, σκέψη 27).

51 Σύμφωνα με την προοπτική αυτή, τα σημεία και οι ενδείξεις στα οποία αναφέρεται η προπαρατεθείσα διάταξη είναι αυτά που μπορούν να χρησιμεύουν, στο πλαίσιο μιας συνήθους από την άποψη του κοινού-στόχος χρήσεως, για να υποδηλώνουν, είτε άμεσα είτε μέσω της μνείας ενός από τα ουσιώδη χαρακτηριστικά τους, το προϊόν ή την υπηρεσία για την οποία ζητείται η καταχώριση (απόφαση του Δικαστηρίου της 20ής Σεπτεμβρίου 2001, C-383/99 P, Procter & Gamble κατά ΓΕΕΑ, Συλλογή 2001, σ. I-6251, σκέψη 39). Επομένως, η εκτίμηση του περιγραφικού χαρακτήρα ενός σημείου πρέπει να γίνεται μόνο σε σχέση με τα οικεία προϊόντα ή υπηρεσίες, αφενός, και σε σχέση με τη σχετική περί αυτών αντίληψη του οικείου κοινού, αφετέρου [απόφαση του Πρωτοδικείου της 20ής Μαρτίου 2002, Τ-356/00, DaimlerChrysler κατά ΓΕΕΑ (CARCARD), Συλλογή 2002, σ. II-1963, σκέψη 25].

52 Ειδικότερα, όσον αφορά το οικείο κοινό, το τμήμα προσφυγών έκρινε, στο σημείο 15 της προσβαλλομένης αποφάσεως, ότι τα επίμαχα προϊόντα προορίζονται για ειδικό κοινό, αποτελούμενο από επαγγελματίες και ερασιτέχνες μουσικούς. Πάντως, όπως διευκρίνισε το ΓΕΕΑ με τα επιχειρήματά του, μολονότι οι οικείοι καταναλωτές δεν έχουν κατ' ανάγκη ειδικές γνώσεις, παρ' όλ' αυτά μπορούν πάντοτε να ζητούν συμβουλή από τα ειδικά καταστήματα.

53 Έτσι, πρέπει να θεωρηθεί ότι το οικείο εν προκειμένω κοινό σύγκειται από ασχολούμενους με τη μουσική, επαγγελματίες ή ερασιτέχνες, μουσικούς οι οποίοι δεν έχουν κατ' ανάγκη ιδιαίτερες τεχνικές γνώσεις.

54 Δεδομένου ότι το σημείο ROCKBASS σύγκειται από δύο αγγλικά ουσιαστικά, rock και bass, το οικείο κοινό είναι, κατά κύριο λόγο, το αγγλόφωνο κοινό. Πρέπει, ωστόσο, να παρατηρηθεί ότι οι λέξεις που συνθέτουν το σημείο απαντώνται, με τυχόν ήσσονες παραλλαγές, και σε άλλες γλώσσες της Κοινότητας.

55 Όπως διαπίστωσε το τμήμα προσφυγών, η λέξη rock υποδηλώνει, σύμφωνα με μία από τις σημασίες της, ένα είδος μουσικής, ενώ η λέξη bass υποδηλώνει, μεταξύ άλλων, τους πλέον βαρείς ήχους ενός μουσικού έργου ή του μουσικού οργάνου που τους παράγει, π.χ. μπάσο.

56 Στο επιχείρημα που αντλεί ο προσφεύγων, παραπέμποντας στις διάφορες σημασίες των αποτελούντων το σημείο ROCKBASS λέξεων, σχετικά με το ότι το εν λόγω σημείο δεν έχει σαφή και συγκεκριμένη έννοια, πρέπει να αντιταχθεί το γεγονός ότι ο περιγραφικός χαρακτήρας ενός σημείου πρέπει να εκτιμάται σε σχέση με τα προϊόντα και τις υπηρεσίες για τις οποίες έχει ζητηθεί η καταχώριση (βλ., υπό την έννοια αυτή, την προπαρατεθείσα απόφαση ROBOTUNITS, σκέψη 41). Πάντως, εν προκειμένω, ορθώς το τμήμα προσφυγών έλαβε υπόψη τις σημασίες που συνδέονται ειδικώς με τα οικεία προϊόντα.

57 Επομένως, η λέξη rockbass υποδηλώνει, όπως διαπίστωσε το τμήμα προσφυγών, ένα μπάσο που προσφέρεται για να παίζεται μουσική ροκ ή, αντιστρόφως, ένα είδος μουσικής που παίζεται με μπάσο.

58 Αυτή η εκτίμηση δεν κλονίζεται από το γεγονός ότι η εν λόγω λέξη δεν περιλαμβάνεται, αυτή καθεαυτή, στα λεξικά.

59 Πρέπει συναφώς να υπομνησθεί ότι, σύμφωνα με τη νομολογία του Δικαστηρίου, είναι περιγραφικό ένα σήμα που αποτελείται από ένα νεολογισμό συγκείμενο από στοιχεία έκαστο των οποίων είναι περιγραφικό των χαρακτηριστικών των προϊόντων ή υπηρεσιών για τα οποία ζητείται η καταχώριση, εκτός εάν υφίσταται αισθητή απόκλιση μεταξύ του νεολογισμού και του απλού αθροίσματος των στοιχείων που τον συνθέτουν, πράγμα που προϋποθέτει ότι, λόγω του ασυνήθους χαρακτήρα του συνδυασμού σε σχέση με τα εν λόγω προϊόντα ή υπηρεσίες, ο νεολογισμός δημιουργεί εντύπωση αρκετά διαφορετική από αυτήν που δίδει η απλή συνένωση των ενδείξεων που προκύπτουν από τα στοιχεία που τον συνθέτουν (βλ., στο πλαίσιο της οδηγίας 89/104, τις αποφάσεις του Δικαστηρίου της 12ης Φεβρουαρίου 2004, C-363/99, Koninklijke KPN Nederland, Συλλογή 2004, σ. I-1619, σκέψη 100, και την απόφαση στην υπόθεση C-265/00, Campina Melkunie, Συλλογή 2004, σ. I-1699, σκέψη 43).

60 Όμως, εν προκειμένω, το σημείο ROCKBASS δεν παρουσιάζει απόκλιση σε αναφορά με τους λεξικολογικούς κανόνες της αγγλικής γλώσσας, διότι αντιστοιχεί στην συντακτικώς ορθή αντιπαράθεση των δύο λέξεων που το συνθέτουν. Έτσι, το σημείο δεν είναι ασύνηθες στη δομή του (βλ., υπό την έννοια αυτή, τις προπαρατεθείσες αποφάσεις CARCARD, σκέψη 29 και ROBOTUNITS, σκέψη 39) και, επομένως, δεν δημιουργεί εντύπωση διαφορετική από αυτήν που παρέχει η απλή συνένωση των ενδείξεων που προκύπτουν από τα συνιστώντα αυτό στοιχεία.

61 Όσο για το επιχείρημα της προσφεύγουσας, κατά το οποίο δεν υφίσταται, από τεχνική άποψη, μπάσο ειδικώς προοριζόμενο για να παίζεται μουσική ροκ, πρέπει να υπομνησθεί ότι, για την εφαρμογή του άρθρου 7, παράγραφος 1, στοιχείο γ', του κανονισμού 40/94, αρκεί ένα σημείο να είναι περιγραφικό ενός από τους δυνατούς προορισμούς των επιμάχων προϊόντων που μπορεί να λαμβάνεται υπόψη κατά την εκ μέρους του οικείου κοινού επιλογή και που, ως εκ τούτου, αποτελεί ουσιώδες εν προκειμένω χαρακτηριστικό [προπαρατεθείσα απόφαση ROBOTUNITS, σκέψη 44, και απόφαση του Πρωτοδικείου της 20ής Ιουλίου 2004, Τ-311/02, Lissotschenko και Hentze κατά ΓΕΕΑ (LIMO), Συλλογή 2004, σ. II-2957, σκέψη 41].

62 Δεν αμφισβητείται ότι το παίξιμο μουσικής ροκ αποτελεί έναν από τους δυνατούς προορισμούς των επιμάχων προϊόντων. Το ροκ είναι ένα λίαν γνωστό μοντέρνο είδος μουσικής που συνδέεται με την ηλεκτρική κιθάρα. Ως εκ τούτου, η αναφορά σ' αυτό το είδος μουσικής, που ακολουθείται από την παραπομπή στο ηλεκτρικό μπάσο, μπορεί να λαμβάνεται υπόψη κατά την επιλογή της κιθάρας, ιδίως εάν ο καταναλωτής έχει την πρόθεση να παίξει μουσική ροκ. Εξάλλου, όπως κατέδειξε το τμήμα προσφυγών παραπέμποντας σε διάφορες ιστοσελίδες του Διαδικτύου, το σημείο που σύγκειται από τις λέξεις rock και bass μπορεί να χρησιμοποιείται κοινώς, στο εμπόριο, για να υποδηλώνει το ηλεκτρικό μπάσο που προορίζεται για το παίξιμο μουσικής ροκ. Το ζήτημα της από τεχνική άποψη ακρίβειας μιας τέτοιας ονομασίας δεν είναι αποφασιστικής σημασίας, από την άποψη του οικείου καταναλωτή ο οποίος δεν διαθέτει ιδιαίτερες τεχνικές γνώσεις.

63 Ως εκ τούτου, προκειμένου περί μπάσων, το τμήμα προσφυγών ορθώς έκρινε ότι το σημείο ROCKBASS αναφερόταν άμεσα στα προϊόντα αυτά καθώς και σε έναν από τους προορισμούς τους, που μπορούσε να ληφθεί υπόψη κατά την επιλογή που θα έκανε το οικείο κοινό και, ως εκ τούτου, ότι το εν λόγω σημείο ήταν περιγραφικό.

64 Όσον αφορά τα λοιπά μουσικά όργανα που υπάγονται στην κλάση 15 και μνημονεύονται στην αίτηση καταχωρίσεως, πρέπει να επισημανθεί ότι ο προσφεύγων ζήτησε την καταχώριση του επίμαχου σημείου γι' αυτήν την κατηγορία προϊόντων στο σύνολό τους, χωρίς να προβεί σε διάκριση. Κατά συνέπεια, επιβεβαιώνεται η εκτίμηση του τμήματος προσφυγών στο μέτρο που αφορά αυτήν την κατηγορία στο σύνολό της [βλ., υπό την έννοια αυτή, τις αποφάσεις του Πρωτοδικείου της 7ης Ιουνίου 2001, T-359/99, DKV κατά ΓΕΕΑ (EuroHealth), Συλλογή 2001, σ. II-1645, σκέψη 33· της 27ης Φεβρουαρίου 2002, T-106/00, Streamserve κατά ΓΕΕΑ (STREAMSERVE), Συλλογή 2002, σ. II-723, σκέψη 46· της 20ής Μαρτίου 2002, T-355/00, DaimlerChrysler κατά ΓΕΕΑ (TELE AID), Συλλογή 2002, σ. II-1939, σκέψη 34· την προπαρατεθείσα απόφαση CARCARD, σκέψεις 33 και 36 καθώς και την απόφαση T-358/00, DaimlerChrysler κατά ΓΕΕΑ (TRUCKCARD), Συλλογή σ. II-1993, σκέψεις 34 και 37].

65 Όσο για τα προϊόντα που περιγράφονται στην αίτηση ως εξαρτήματα κιθάρας, συγκεκριμένα τις χορδές, τα σύρματα σύνδεσης και τις ράβδους για τον λαιμό και

ζώνες καθώς και τις θήκες, βαλίτσες και τσάντες που είναι προσαρμοσμένες για τις κιθάρες, άπαντα της κλάσεως 15, πρέπει να υπομνησθεί ότι η κατονομασία ενός προϊόντος ως «εξαρτήματος» έχει ενδεικτική απλώς αξία (προπαρατεθείσα απόφαση New Born Baby, σκέψη 31).

66 Εξάλλου, ο περιγραφικός χαρακτήρας ενός σημείου πρέπει να εκτιμάται ατομικώς σε σχέση με καθεμιά από τις κατηγορίες προϊόντων και/ή υπηρεσιών που αναφέρονται στην αίτηση καταχωρίσεως. Ουδεμία έχει, ιδίως, σημασία, για την εκτίμηση του περιγραφικού χαρακτήρα ενός λεκτικού σημείου σε σχέση με συγκεκριμένη κατηγορία προϊόντων και/ή υπηρεσιών, το ζήτημα αν ο αιτών την καταχώριση του επιμάχου σήματος έχει κατά νου ή εφαρμόζει κάποια εμπορικής φύσεως ιδέα στην οποία να περιλαμβάνονται, εκτός από τα προϊόντα και/ή τις υπηρεσίες της κατηγορίας αυτής, προϊόντα και/ή υπηρεσίες εμπίπτουσες σε άλλες κατηγορίες (προπαρατεθείσες αποφάσεις TELE AID, σκέψη 42, CARCARD, σκέψη 46, και TRUCKCARD, σκέψη 47).

67 Είναι δυνατόν, παρ' όλ' αυτά, οι μνημονευόμενες στην αίτηση καταχωρίσεως σήματος υπηρεσίες και προϊόντα να συνδέονται αδιαχωρίστως μεταξύ τους, καθώς αντικείμενο των υπηρεσιών αυτών δεν μπορεί να είναι παρά η τοποθέτηση των προϊόντων αυτών, και να πρέπει, ως εκ τούτου, να ευρεθεί κοινή γι' αυτά τα προϊόντα και υπηρεσίες λύση [βλ., υπό την έννοια αυτή, την απόφαση του Πρωτοδικείου της 31ης Μαρτίου 2004, T-216/02, Fieldturf κατά ΓΕΕΑ (LOOKS LIKE GRASS... FEELS LIKE GRASS... PLAYS LIKE GRASS), Συλλογή 2004, σ. II-1023, σκέψη 33].

68 Εν προκειμένω, τα προϊόντα που χαρακτηρίζονται στην αίτηση καταχωρίσεως σήματος ως εξαρτήματα κιθάρας, καθώς και οι θήκες, βαλίτσες και τσάντες για κιθάρες, προορίζονται αποκλειστικώς για σχετική με τις κιθάρες χρήση. Επομένως, πρέπει να υιοθετηθεί, αναφορικά με αυτά τα υπαγόμενα στην κλάση 15 προϊόντα, άποψη όμοια προς αυτήν που συνήχθη προηγουμένως σε σχέση με τα μπάσα.

69 Εξάλλου, η διαπίστωση αυτή δεν κλονίζεται από την ατομική ανάλυση των προμνημονευθέντων προϊόντων, τα οποία δεν έχουν άλλον προορισμό εκτός από αυτόν που συνδέεται με τον χειρισμό κιθαρών. Έτσι, μολονότι η καταχώριση του σημείου ROCKBASS ζητήθηκε αποκλειστικώς και μόνο για τις θήκες, βαλίτσες και τσάντες για κιθάρες, και όχι για τις ίδιες τις κιθάρες, πρέπει να θεωρηθεί ότι το σημείο αυτό παραπέμπει στον ενιαίο προορισμό των προϊόντων αυτών.

70 Όσον αφορά επίσης τις θήκες, βαλίτσες και τσάντες της κλάσεως 18, δεδομένου ότι ο προσφεύγων δεν προέβη σε διακρίσεις στο πλαίσιο αυτής της γενικής κατηγορίας, επιβεβαιώνεται η εκτίμηση του τμήματος προσφυγών, στο μέτρο που αφορά αυτή την κατηγορία στο σύνολό της.

71 Όσο για τις συσκευές της κλάσεως 9, από τα επιχειρήματα των διαδίκων προκύπτει ότι οι ίδιες συσκευές μπορούν να χρησιμοποιούνται για διαφορετικά όργανα. Έτσι, η χρήση τους σε σχέση με το μπάσο αποτελεί ένα μόνον από τους δυνατούς προορισμούς τους.

72 Πρέπει, συναφώς, να επισημανθεί ότι, σύμφωνα με τη νομολογία, υφίσταται μία αρκούντως άμεση και συγκεκριμένη σχέση μεταξύ του σημείου και των επιμάχων προϊόντων όταν η τεχνική την οποία υπενθυμίζει το σημείο συνεπάγεται ή μάλλον απαιτεί τη χρήση αυτών των προϊόντων. Πράγματι, αυτή η τεχνική δεν αποτελεί μόνο, στην περίπτωση αυτή, έναν τομέα εφαρμογής αυτών των προϊόντων και υπηρεσιών αλλά και μία από τις κύριες λειτουργίες τους (βλ., υπό την έννοια αυτή, την προπαρατεθείσα απόφαση STREAMSERVE, σκέψη 44). Υπό τις περιστάσεις αυτές, το γεγονός ότι τα επίμαχα προϊόντα μπορούν να χρησιμοποιούνται και σε άλλο πλαίσιο, πράγμα που δεν υπενθυμίζει το επίμαχο σήμα, δεν μπορεί να κλονίσει τη διαπίστωση αυτή (προπαρατεθείσα απόφαση ROBOTUNITS, σκέψη 47).

73 Εν προκειμένω, έστω και αν οι εν λόγω συσκευές δεν προορίζονται να χρησιμοποιούνται αποκλειστικώς σε σχέση με τα μπάσα, δεν τυγχάνουν παρ' όλ'

αυτά αυτοτελούς χρήσεως σε σχέση με τη χρησιμοποίηση των ηλεκτρικών οργάνων. Εξάλλου, η χρήση αυτών των συσκευών είναι αναγκαία για το παίξιμο ηλεκτρικής κιθάρας, η οποία δεν μπορεί να παράγει από μόνη της μουσικούς ήχους. Έτσι, η δυνατότητα παιξίματος ηλεκτρικού μπάσου είναι μία από τις λειτουργίες των μνημονευομένων στην αίτηση καταχωρίσεως συσκευών και όχι απλώς ένας από τους πολλαπλούς τομείς εφαρμογής τους. Η από κοινού μάλιστα χρησιμοποίηση αυτών των δύο κατηγοριών προϊόντων επιβάλλεται ή, εν πάση περιπτώσει, αποτελεί συνέπεια των εγγενών χαρακτηριστικών τους.

74 Όσο για τις θήκες, βαλίτσες και τσάντες που προορίζονται για τα όργανα αυτά, πρέπει, για τους εκτεθέντες στις σκέψεις 69 και 70 λόγους, ως προς τα προϊόντα αυτά να υιοθετηθεί η λύση που επελέγη και για τα προϊόντα για τα οποία προορίζονται.

75 Από τις σκέψεις αυτές προκύπτει ότι ο υφιστάμενος μεταξύ του σημείου ROCKBASS και των χαρακτηριστικών όλων των μνημονευομένων στην αίτηση καταχωρίσεως σήματος προϊόντων σύνδεσμος είναι αρκούντως στενός ώστε να ισχύει η απαγόρευση του άρθρου 7, παράγραφος 1, στοιχείο γ', του κανονισμού 40/94.

76 Κατά συνέπεια, ο τρίτος λόγος πρέπει να απορριφθεί.

77 Υπό τις συνθήκες αυτές, παρέλκει η εξέταση του τέταρτου λόγου, που αντλείται από την παράβαση του άρθρου 7, παράγραφος 1, στοιχείο β', του κανονισμού 40/94. Πράγματι, από το άρθρο 7, παράγραφος 1, του κανονισμού 40/94 προκύπτει ότι αρκεί να υφίσταται ένας από τους απόλυτους λόγους απαραδέκτου ώστε να είναι αδύνατη η καταχώριση ενός σημείου ως κοινοτικού σήματος (απόφαση του Δικαστηρίου της 19ης Σεπτεμβρίου 2002, C-104/00 P, DKV κατά ΓΕΕΑ, Συλλογή 2002, σ. I-7561, σκέψη 29).

78 Κατόπιν όλων των ανωτέρω σκέψεων, η προσφυγή πρέπει να απορριφθεί στο σύνολό της.

Επί των δικαστικών εξόδων

79 Σύμφωνα με το άρθρο 87, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας του Πρωτοδικείου, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα εφόσον υπήρξε σχετικό αίτημα του νικήσαντος διαδίκου. Ωστόσο, δυνάμει του άρθρου 87, παράγραφος 3, πρώτο εδάφιο, του Κανονισμού Διαδικασίας, το Πρωτοδικείο μπορεί, εφόσον συντρέχουν εξαιρετικοί λόγοι, να προβεί σε κατανομή των εξόδων.

80 Αν και ο προσφεύγων ηττήθηκε, το τμήμα προσφυγών παρέλειψε, παρ' όλ' αυτά, να εξετάσει το πρόσθετο υπόμνημά του της 2ας Ιουλίου 2003 και, έτσι, διέπραξε διαδικαστικό πταίσμα. Κατά συνέπεια, πρέπει ο προσφεύγων να καταδικαστεί στα τρία τέταρτα των δικών του εξόδων καθώς και στα τρία τέταρτα αυτών του ΓΕΕΑ, το δε ΓΕΕΑ να φέρει το ένα τέταρτο των δικών του εξόδων καθώς και το ένα τέταρτο αυτών του προσφεύγοντος.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ (τέταρτο τμήμα)

αποφασίζει:

1) Απορρίπτει την προσφυγή.

2) Ο προσφεύγων φέρει τα τρία τέταρτα των δικών του εξόδων καθώς και τα τρία τέταρτα αυτών του ΓΕΕΑ.

3) Το ΓΕΕΑ φέρει το ένα τέταρτο των δικών του εξόδων καθώς και το ένα τέταρτο αυτών του προσφεύγοντος.

Legal Lindh Vadapalas

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο, στις 8 Ιουνίου 2005.

Ο Γραμματέας

H. Jung

Ο Πρόεδρος

H. Legal